

ROOK

ROOK

René Albrecht

Schrijver: René Albrecht
Coverontwerp: René Albrecht
ISBN: 9789464055764
© René Albrecht

2007

Proloog

Uit: De Vermoorde Onschuld
Bob Verheyen, 2017

Rond half twaalf brak de pleuris uit.

Tot dan toe was de situatie volkomen onder controle. Er stond een politiemacht van ruim 200 agenten tegenover hooguit honderd, voor het merendeel jonge demonstranten. Een belachelijke “overkill” in de ogen van Commissaris Buytenwegh die de leiding over de operatie had. Ergerlijk ook, omdat deze gigantische inzet van manschappen natuurlijk weer ten koste zou gaan van het reguliere politiewerk waarvoor hij nu al mensen tekort kwam. Zijn superieuren hadden er echter op gestaan dat het landgoed hermetisch werd afgesloten. Dus had hij zijn agenten plichtsgetroouw langs de hele grens van het terrein opgesteld, op een afstand van niet meer dan 20 meter van elkaar. En dat was dan alleen nog maar de bewaking. Daarnaast stond er een Mobiele Eenheid paraat, die snel kon ingrijpen mochten zich alsnog ergens incidenten voordoen. Niemand kon erin, zoveel was wel zeker, en geen enkele mogelijkheid voor wie dan ook om de orde te verstoren.

Zelf zat hij in de commandowagen bij het toegangshek waar de beelden van de bewakingscamera's binnenkwamen en van waaruit hij ook contact met zijn mensen kon onderhouden. Op de schermen kon hij alles in het oog houden, zowel de demonstranten, als het terras van het landhuis, waar zich het jachtgezelschap bevond waarvoor al deze moeite werd gedaan. Zijn sympathie lag bij de demonstranten, want ook hij vroeg zich af hoe Groot-Brugginck ooit toestemming had kunnen krijgen voor een drijffacht, terwijl dergelijke jachtpartijen toch alweer een paar jaar verboden waren. In zijn ogen was het een typisch geval van klassenjustitie; de hoge pieten die hier bijeen waren hoefden zich blijkbaar niet aan de wet te houden. Hij vond het schandalig. Maar wat hem vooral ergerde waren de particuliere beveiligers rond het gezelschap. Op de beelden waren ze gemakkelijk te herkennen aan hun "oortjes". Ze hadden zich strategisch langs de rand van het terras opgesteld en ze waren bewapend. Hij had het maar te accepteren. De orders waren dat de "oortjes" verantwoordelijk waren voor de veiligheid binnen de hekken en hij voor de situatie daarbuiten. Het deugde van geen kant, maar uiteindelijk was hij er toch akkoord mee gegaan, zoals hij ook had ingestemd met de afspraken over de wijze waarop ze onderling zouden communiceren. Misschien had hij meer moed moeten tonen en zijn kont tegen de krib moeten gooien, maar hij had geen zin om zich drie jaar voor zijn pensioen nog moeilijkheden op de hals halen.

Op een van de schermen zag hij dat er een man op het bordes was verschenen. Hij stond pal voor de grote entree van het landhuis en leek de mensen op het terras, een paar treden lager, toe te spreken. Bij gebrek aan een directe geluidsverbinding had de commissaris geen idee wat het was dat de man zei, maar er werd zichtbaar geapplaudisseerd en het leek erop dat de jacht was geopend, want de mannen en vrouwen, voor zover ze een geweer droegen, keerden zich meteen daarop naar de bosrand, hun wapens in de aanslag. Het festijn was begonnen.

De eerste vogels kwamen uit het struikgewas gevlogen, opgejaagd door de drijvers, en de eerste salvo's klonken, waarop de demonstranten, zoals natuurlijk ook te verwachten viel, ogenblikkelijk opgewonden begonnen te joelen en te fluiten.

Op dat moment brak de pleuris uit.

Rond het bordes verscheen tot grote verrassing van de commissaris vanuit het niets ineens een soort rooktapijt, dat zich snel in alle richtingen ontrolde. Dan zag hij vanuit de centrale fontein een vuurstraal omhoogschieten, gevolgd door nog meer rook, zodat de beelden op de schermen voor hem in snel tempo vervaagden en overgingen in een onheilspellend blind grijs. Hij onderdrukte de paniek die hem dreigde te overvallen en vroeg zich af wat hij moest doen. Zijn eerste impuls was om er op af te gaan, maar hij was er zich terdege van bewust dat dit alles zich binnen de hekken van het landgoed afspeelde. Er leek geen enkele relatie te zijn met de demonstratie en dat was, zo was hem maar al te duidelijk te verstaan gegeven, zijn enige en uitsluitende verantwoordelijkheid. Aan de andere kant was dit onmiskenbaar een buitengewoon ernstige situatie! Kon hij dit zomaar laten gebeuren? Moest hij dit aan een stelletje particuliere beveiligers overlaten? Hij voelde zich machteloos en onzeker en had een bijna onbedwingbare neiging om de bevelen van hogerhand te negeren en het heft in eigen hand te nemen. Nerveus tot op het bot verliet hij de commandowagen en liep snel naar de hoofdpoort om met eigen ogen naar de verontrustende rookwolk te kunnen kijken. Maar wat hij daar zag maakte zijn verwarring alleen maar groter.

Het was windstil en de lucht was helderblauw. Achteraf verklaarde dat veel, want wie zou er op dat moment niet, al was het maar voor even, aan een UFO hebben gedacht bij het zien van het enorme ringvormige object dat daar recht voor zijn ogen leek op te stijgen, langzaam omhoog glijdend tot het recht boven het landhuis “De Erve Groot Brugginck” hing. Maar dan drong het tot hem door dat het de rook moest zijn die zich op de een of andere mysterieuze wijze tot een cirkel had samengetrokken, een cirkel die nu langzaam wegdreef in de richting van van de stad.

Hij werd uit zijn verbazing over dit bizarre fenomeen losgerukt toen vanuit de commandowagen zijn naam werd geroepen. Snel holde hij terug en nam de hem toegestoken telefoon aan. Het was de verbindingspersoon van de particuliere beveiliging. De mededeling was kort en krachtig: ‘We hebben een dode, vermoedelijk moord.’

Hij wist dat de situatie daarmee totaal was veranderd. Per definitie was het nu geen zaak meer voor de particuliere beveiligers; moord was een politieaangelegenheid. Het voelde als een opluchting. Vanaf dit moment was hij wel degelijk verantwoordelijk voor wat er op het landgoed gebeurde. Eindelijk. En hij wist wat hij had te doen.

Om te beginnen gaf hij het kordon rond het terrein de opdracht om het accent te verleggen van “niemand mag erin” naar “niemand mag eruit”, zodat de mogelijke dader in ieder geval niet zou kunnen ontsnappen. Hij had hem in de val. Nu bleek de “overkill” een zegen.

Ondertussen hadden zijn mensen in de commandowagen de autoriteiten gewaarschuwd. Brandweer en ambulances stonden sowieso al paraat en de aanwezige ME-eenheid drong de demonstranten en de begeleidende pers verder terug. Pas nadat commissaris Buytenwegh zich ervan had vergewist dat alles was geregeld reed hij met een aantal agenten de lange laan naar De Erve Groot-Brugginck op.

2017

1

De zondagochtend was, zoals altijd voor een eitje, de media en alles wat nog gezegd moest worden voordat we later in de avond afscheid zouden nemen voor alweer een week “living apart”. Er was nog een klein puntje waar ik het met Irma over wilde hebben en haar kennende was het een gevoelig puntje, een puntje dat ik naar mijn idee maar beter met een omweggetje kon brengen, wat in dit geval op een soort interstellaire rondreis neerkwam.

‘Wist je dat er alleen al in ons eigen zonnestelsel zo’n tweehonderd miljard sterren rondhuppelen? Dat is toch wel een gigantisch aantal, vind je ook niet?’ Ik keek haar vanachter mijn eitje aan, maar Irma gebruikte het ontbijt om de e-mails op haar mobieltje te checken en haalde slechts ongeïnteresseerd haar schouders op. Dat was geen goed teken naar mijn ervaring, maar daar liet ik me niet door afleiden. ‘En ze zeggen dat er rond elke ster gemiddeld één planeet zweeft. Dat zijn dan dus ook tweehonderd miljard planeten, let wel, alleen al in onze Melkweg! En wist je dat er in het oneindig grote heelal maar liefst tweehonderd miljard van die zonnestelsels zijn zoals die van ons? Ik ben niet zo goed in dit soort sommetjes, maar dat levert dan dus een ongelooflijke hoeveelheid planeten op. Ik denk wel een getal met zeker iets van 20 nullen of zo. Ongelooflijk veel. Ze hebben er net weer een flink aantal gevonden, heb ik gelezen.’ Ik meende nu zelfs een licht geërgerde uitdrukking op haar gezicht te zien en als een wielrenner die de kopgroep uit het oog dreigt te verliezen verhoogde dan ook ik het tempo. ‘En wist je dat ze op grond daarvan schatten dat er in totaal ook zo’n tweehonderd miljard planeten zijn waarop de een of andere vorm van leven mogelijk zou moeten zijn? En dan hebben we het dus niet over een science-fiction-romannetje of zo, geen bullshit, maar over echte

wetenschap! Stond in de krant. Tweehonderd miljard! Dat is een boel leven, vind je niet? Niet per se allemaal intelligent natuurlijk – er zullen wel weer de nodige eencelligen tussen zitten – maar er blijft een dikke kans dat er toch ook wel degelijk een heleboel echt intelligent leven is, misschien wel fucking intelligent, misschien wel veel intelligenter dan wij. En als ze intelligenter zijn dan wij, dan durf ik te wedden dat zij ons eerder vinden dan wij hen. Misschien *hebben* ze ons zelfs al wel gevonden. Zo gek zou dat niet zijn als je bedenkt hoever we zelf al zijn.’

Irma kneep haar ogen toe en keek me onderzoekend aan. ‘Is dat de een of andere universele wet of zo? Dat het steeds precies tweehonderd miljard van dit en tweehonderd miljard van dat is? Je moet er echt eens uit schat, je hebt te lang binnen gezeten. Straks ga je nog in UFO's geloven.’

‘Jij bent de onderzoeksjournalist. Jij zou nu nieuwsgierig moeten worden. Heb je eindelijk iets echt interessants en waar is mevrouw ondertussen mee bezig...?’

‘Bill Gates’, zei ze kortaf en haar ogen zochten de mijne. Ik vroeg me af of ik haar wel goed had verstaan of dat ik haar misschien niet goed had begrepen. Ik was in ieder geval weer helemaal terug op aarde.

‘Bill Gates?’

Ze knikte volaan. ‘Yep. Jouw vader heeft het voor elkaar gekregen dat we Bill Gates kunnen interviewen. Dat is het voordeel als je zo'n bekende en invloedrijke mediatycoon bent als hij. Dan willen ze wel. Hij komt deze week naar Nederland.’ Er bleef een dramatische stilte boven de tafel hangen.

‘En jij gaat...?’, vroeg ik, hoewel ik het antwoord al wel wist.

‘Ik mag er eigenlijk nog helemaal niets over zeggen, maar ja...het ziet er naar uit dat ik de gelukkige ben.’ Zo langzamerhand meende ik haar wel een beetje te kennen en ik wist dat ze zich al het hele weekend moest hebben zitten verbijten om dit nieuwtje ergens nonchalant te kunnen droppen. Relatie-technisch was het verstandig om nu even heel adequaat te reageren, ook omdat het mij een onverwachte en uitgelezen kans bood om mijn punt te maken, mits ik het tactisch juist uitspeelde.

‘Wauw! Dat is geweldig! En niet meer dan terecht. Ze hebben je talenten dus eindelijk erkend. Bill Gates nota bene! Dan behoort je bij de top, schat. Gefeliciteerd! En wat ga je hem vragen?’

Ze haalde haar schouders op. ‘Daar denk ik nog over na. Jeroen wil het daar maandag met me over hebben.’ Jeroen Bierman was haar directe baas. Hij had haar nogal hoog had zitten, zo was me al vaak gebleken.

Ik dacht aan Bill Gates, aan zijn gigantische vermogen, hoe hij dat had weten te vergaren en wat hij er tegenwoordig mee deed. Daar zou ze beslist wat mee moeten doen als ze hem interviewde.

‘Vraag hem dan maar eens naar die liefdadigheidsstichting van hem, waarom hij daar maar een derde van zijn vermogen aan besteedt, want dat is voor hem niet meer dan peanuts’, suggereerde ik, omdat ik me nou eenmaal vreselijk ergerde aan de zelfgenoegzame liefdadigheid van dit soort rijke mensen.

‘Oh, jij vindt dertig miljard dollar peanuts? Je bent echt niet meer van deze wereld, hè?’ Ik had haar duidelijk weten te verbijsteren, wat me een vreemd soort genoegen deed. Ik knikte en probeerde snel een hap brood door te slikken om het moment niet te laten wegglijpen. ‘Dertig miljard is iets meer dan een derde van wat hij bezit. Dat is toch werkelijk helemaal niks. Volgens mij is iemand die, laten we zeggen 100 *miljoen* dollar bezit ook al stinkend rijk. Vraag hem maar eens of hij het daar niet mee eens is. Dat zal hij vast niet ontkennen en dan moet hij dus ook erkennen dat hij de rest kan weggeven zonder dat hij er ook maar een centje pijn van heeft. En dat, lieverd, is zo'n beetje 99,9% van zijn vermogen! Dus zelfs als hij bijna alles weggeeft heeft hij altijd nog een kleine 100 miljoen over en kun je hem nog steeds stinkend rijk noemen. Ik zou er in ieder geval zo voor tekenen. En dertig miljard voor die projecten in de derde wereld is dus een schijntje.’ Het was een rekensommetje dat ik al eens eerder had gemaakt. Ze keek me met open mond aan.

‘Je bent een ordinaire linkse extremist. Hoe haal je het in je hoofd om mensen te veroordelen die dertig miljard weggeven? Jij hebt gemakkelijk praten. Jij hebt niks!’, bracht ze tenslotte, duidelijk geërgerd, uit.

‘Alsof het zijn eigen geld is!’, riep ik, ‘Niemand kan toch met droge ogen beweren dat hij met recht meer dan honderd miljoen heeft

verdiend? Zoveel kan niemand aan de samenleving hebben bijgedragen. Als je zoveel geld hebt, dan heb je dat verdiend over de ruggen van anderen en je hebt in ieder geval te weinig belasting betaald. Dan is het gewoon diefstal, zo niet erger. Honderd *miljoen* is al te zot voor woorden, laat staan – wat heeft hij? – 100 *miljard!*' Ongewild raakte ik opgewonden. 'En nou we het er toch over hebben, wat geeft zo'n rijke stinker het recht om te bepalen wat goed of niet goed is voor mensen in de derde wereld? Is ie daar soms ook al deskundig in? Alleen omdat hij geld heeft? Volgens mij is het niks anders dan een poging om macht uit te oefenen. Wat zeg ik? Een poging? Met zo'n kapitaal oefent hij per definitie gigantisch veel macht uit. Hij heeft meer geld dan de meeste van die derdewereldlanden zelf in huis hebben. Nou, dan heb je macht, dat garandeer ik je. Hij is niet alleen quasi liefdadig, hij is gevaarlijk! Hij en die andere miljardairs in die stichting van hem.'

'Wat ik al zei, je bent een linkse extremist', concludeerde ze nuchter en nam een tevreden slok van haar thee.

Ik wuifde haar woorden gelaten weg. 'Dan moet je het zelf maar weten. Als je een oninteressant interview wilt houden, terwijl je de kans van je leven hebt om jezelf op de kaart te zetten, dan zij het zo. Maar ik zou het wel weten. Ik zou eens voor een wat andere benadering kiezen dan de gebruikelijke dweppers die hem interviewen. Ik zou op willen vallen.'

Ze keek me een tijdlang met een nadenkende blik aan en ik wist dat ze op datzelfde moment wel degelijk zat te overwegen of ik misschien toch niet gelijk had. Alleen dat al was een halve overwinning.

'Oké, bedankt in ieder geval voor het meedenken. Wie weet doe ik er iets mee. Ik zal het er met Jeroen over hebben. Graag tot wederdienst bereid.' De overwinning was compleet.

'Fijn, want ik wilde je inderdaad om een gunst vragen', zei ik over de tafel heen naar haar toe leunend. 'Even terug naar het buitenaardse leven op al die planeten die we nog moeten ontdekken. Stel dat die wezentjes daar ons inderdaad al hebben gevonden dan is er natuurlijk ook een mogelijkheid dat al die verhalen over UFO's niet helemaal ongegrond zijn.' Ik keek haar even scherp aan, zoekend naar een spottende blik of iets dergelijks, maar ze keek nadrukkelijk neutraal. 'Ik ben ermee bezig voor mijn boek.' Ik zocht

opnieuw naar een reactie. Vergeefs. 'En ik wil in mijn boek op zijn minst de suggestie van een UFO gebruiken voor de verdwijning van één van mijn personages. De suggestie van een ontvoering door buitenaardsen, niet meer dan dat.' Ik probeerde zo nonchalant mogelijk te doen, want ik besepte maar al te goed dat het vreemd moest klinken wat ik zei. 'Voorbeelden genoeg op het internet van mensen die beweren door buitenaardsen te zijn ontvoerd, ongetwijfeld mensen met een psychisch probleempje, dat mag zo wezen... Ik kan alleen niks vinden over zo'n geval in Nederland, maar die zullen er toch vast ook wel zijn. Ik wil iemand spreken die beweert het te hebben meegemaakt. En dan kom ik bij jullie archieven. Je zou me geweldig helpen door daar eens even in te duiken. Dat moet toch mogelijk zijn.' Ik keek haar opnieuw aan en zag dat ze nog steeds niet reageerde, maar ik wist dat ze wel degelijk zat te overwegen wat ik had gezegd. Pas na een tiental seconden knikte ze en stond op. 'Kan ik doen', zei ze kordaat 'Maar als ik jou was zou ik er nog eens over nadenken. Is een sf-romannetje echt wel jouw ding?'

'Het ene sf-romannetje is het andere niet', zei ik, tevreden met haar toezegging. 'Misschien schrijf ik wel een nieuw '1984'. Dat boek is inmiddels behoorlijk verjaard. Alleen de titel al. Tijd voor een update, vind je ook niet?'

'Ik geloof niet dat '1984' er sterker op was geworden als er een ontvoering met een UFO in had gezeten, maar goed ik ben van de feiten en jij van de dromen, dus ik zal me er niet mee bemoeien. Blijft het natuurlijk wel de vraag waarom de dromer ineens feiten wil hebben.'

'Feiten zijn de ingrediënten waar de dromer zijn dromen op baseert, zoals de feiten over het bestaan van al die planeten en de wetenschappelijke waarschijnlijkheid van leven ergens op die planeten. Feiten maken de droom geloofwaardig. Ik ben een dromer, geen fantast!', riep ik pathetisch met geheven mes.

'Of je het nou dromen of fantaseren noemt, het zou beter zijn als je eens werkelijk iets ging schrijven. Hoe lang is het geleden dat je 'Tanne' hebt geschreven? Drie jaar?' Ik kon niet anders dan gelaten knikken. 'Ik bedoel maar', zuchtte ze en stond op.

'Jij kunt bijzonder deprimerend zijn, weet je dat?', mopperde ik nog, maar ik accepteerde met liefde de zoen die ze me in het

voorbijlopen op het hoofd gaf en ik kon het niet nalaten haar op mijn beurt een speelse klap op haar billen te geven. Mijn besluit stond vast.

Niet dat dat overigens betekende dat ik, nadat ze die avond was vertrokken, direct voortvarend van start kon gaan, want de pen was roestig en de fantasie was bot. Beiden hadden oefening nodig en dus schreef ik in vier dagen tijd twintig verschillende aanzetten tot verhalen over UFO-ontvoeringen van de meest uiteenlopende aard en uitgevoerd door een breed palet van buitenaardse wezens en onwezens. Het leek in alle opzichten op het standaardmateriaal uit de strips die in de zestiger jaren populair waren en voldeed in geen enkel opzicht aan de norm die ik mezelf wilde stellen, maar het was een begin en het was hoe dan ook een vorm van schrijven en dus was ik niet ontevreden.

De rest van de tijd besteedde ik aan het doorzoeken van het internet naar de raadselen van het heelal, want de feiten dienden te kloppen, althans min of meer; goede fictie berust op feiten, was mijn stelling. Ondertussen verbleef Irma zoals altijd in haar pied-à-terre in Utrecht en deed telefonisch verslag van haar interview met Bill Gates. Ze had groen licht gekregen voor een wat aanvullender manier van interviewen en ze was er naar eigen zeggen zowaar in geslaagd om de miljardair enigszins van zijn stuk te brengen met haar suggestie dat hij best wat meer miljarden zou kunnen inzetten voor de verbetering van de wereld. Veel meer dan dat was het ook niet geweest, want Gates had zich snel hersteld en had rustig bevestigd dat dat inderdaad tot de mogelijkheden behoorde, maar dat het al ingewikkeld genoeg was om de bedragen waar zijn organisatie op dit moment mee te maken had fatsoenlijk en verantwoord in te zetten. Vervolgens was hij handig op de inhoud van zijn werk overgegaan en was het momentum voorbij, maar Irma was er tevreden mee. Met het hele interview was ze tevreden. Bierman ook en dat was het enige wat telde, want het weekend zou een zonnige Irma kennen.

Maar waar ik vooral op zat te wachten was het materiaal dat zij mogelijk in de archieven had weten te vinden. Ik hoopte maar dat er iets tussen zat dat me verder op weg zou kunnen helpen, dat me van de geijkte paden zou leiden, dat me nieuwe invalshoeken zou bieden, origineler dan dat wat ik tot dan had geproduceerd. Ik vroeg

er haar niet naar, want ik wist dat het niet goed zou vallen als ik haar euforie verstoorde met mijn eigen belangetjes. Ik wachtte wel tot ze thuis was.

2

'Twente?' Het krantenartikel dat Irma me toeschoof was afkomstig uit een regionaal blad en had iets knulligs.

'Dit is wat ik heb. Daar moet je het mee doen. Jij bent de man met de fantasie. Ik vond het best wel een grappig stukje, eigenlijk', zei ze monter.

Was ze serieus of probeerde ze de spot met me te drijven? Wantrouwig keek ik naar de tekst voor me waar in vette letters "**Door UFO ontvoerd?**" boven stond.

'En jawel hoor, natuurlijk weer een kop met een vraagteken en zoals we allemaal weten is het antwoord op de vraag dan altijd "Nee!".' Ik keek naar de datum 'Is trouwens al een behoorlijk oud geval.' Ik besepte dat ik wel wat erg negatief was. 'Nou vooruit, valt eigenlijk ook wel mee. Tien jaar is misschien ook weer niet zo heel oud. Maakt ook allemaal niet uit. Het gaat er tenslotte alleen maar om of ik er iets mee kan voor mijn boek. Het ziet er in ieder geval wel redelijk spectaculair uit met dat fotootje van dat vage ding daar in de lucht, al is dat natuurlijk tegelijk ook wel weer een tegenvaller. Waarom zijn die dingen toch altijd zo vaag, waarom nooit eens een lekker scherpe foto met veel technische details die ook voor deskundigen sensationeel zijn, zeg maar het finale bewijs dat UFO's een feit zijn?'

'Feiten zijn de dood van elk geloof', zei Irma droog. 'En als je doorleest zul je ook in dit geval inderdaad wel weer teleurgesteld zijn. Misschien kun je toch beter een andere invalshoek voor je boek zoeken.'

Ik negeerde haar laatste woorden en keek even naar de achterkant van het artikel om de lengte in te schatten en las verder.

'Ah, daar heb je het al. Tja, een rookcirkel dus. Komt blijkbaar vaker voor, blablabla..... Maar hoe dan ook, die jongen is wel degelijk echt verdwenen als ik het goed begrijp.'

'Ja, en lees vooral even door. Eigenlijk is het best een interessant geval. Misschien zou je daar beter iets mee kunnen doen dan met dat idiote UFO-gedoe.'

Ik probeerde haar te peilen. Was dit een poging om mij van mijn voornemen af te brengen? Nou ja, wat zou het, ik bepaalde uiteindelijk zelf waar ik over schreef. 'Je bedoelt die moord ophoe heet hij ook weer..... ' Ik zocht in de tekst die voor me lag '.....Richard Groot-Brugginck?'

Irma merkte blijkbaar dat ze mijn aandacht had en ging er eens goed voor zitten.

'Ja. Ik heb het nog even nagezocht op de redactie. Die moord is nooit opgelost en die jongen, waar ze het over hebben, is ook nooit meer ergens opgedoken, niet levend, niet dood. Iedereen gaat er vanuit dat hij die Groot-Brugginck heeft doodgeschoten – en daar hebben ze ook goede redenen voor – maar de zaak is dus nooit echt opgelost.'

'Typisch een cold case dus', mompelde ik en las verder. 'Hm, inderdaad wel een bijzonder gevalletje dit. Ik bedoel met al die hoge omes en tantes er bij. En dan die UFO natuurlijk en dan ook nog eens een demonstratie en een heus politiekordon. Wow, dat is niet niks, dat zal de gemoederen destijds wel even hebben beziggehouden.' Ze had me werkelijk te pakken.

Bijna terloops gooide ze nog wat hout op het vuurtje. 'Ja, dat zou je zeggen, maar ik kan me er niks van herinneren en jij zo te horen ook niet. Nou waren wij toentertijd ook nog maar vijftien of zestien. Jeroen kon het zich nog wel herinneren. Volgens hem was het een tijdje volop in het nieuws, maar daarna werd het snel minder bij gebrek aan nieuwe feiten en na een maand of twee heeft iedereen zich blijkbaar neergelegd bij de verklaringen van de politie. En dat lijkt ook wel logisch, want waar hebben we het over. Die jongen pleegt in een opwelling een moord en weet te ontkomen. Het wachten is op het moment dat hij wordt opgepakt, waar dan ook, desnoods in Zuid-Amerika. Maar dat gebeurt niet. De tijd verstrijkt en zoals altijd verdwijnt zo'n zaak dan in snel tempo richting achterpagina; het bloedt in no time dood.'

'En na verloop van tijd is iedereen het vergeten', vulde ik aan. 'Wat een aantal mensen misschien ook wel goed uitkwam, want als je ziet wie er zoal bij betrokken waren, dat is niet niks.'

'Ah, zo ken ik je weer. Ik voel een complottheorie aankomen.' Ze grijnsde van oor tot oor.

Ik legde het artikel op tafel. ‘Lieve schat, je maakt mij niet wijs dat je daar zelf ook niet stiekem over na hebt gedacht. Ik ken je zo langzamerhand echt wel een beetje. Een feestje van allemaal rijke en invloedrijke mensen, een demonstratie van dierenactivisten die protesteren tegen de drijfjacht die op het programma staat. Eén van die activisten die, ondanks alle politiebeveiliging, toch binnen weet te komen en kans ziet om tijdens die jachtpartij een rookbom af te steken, die vervolgens de gastheer vermoordt en daarna spoorloos verdwijnt, terwijl het hele terrein hermetisch door de politie is afgesloten. Zeg me niet dat je niet geïnteresseerd bent. Het is prachtig! Waar is de moordenaar gebleven? Wedden dat de politie met de handen in het haar zat? Al was het maar vanwege al die hotemetoten. Ik zie het helemaal voor me hoe de minister van Buitenlandse Zaken wordt platgebeld door de ambassades van de landen waar al de hotemetoten vandaan kwamen, waarop de minister van Buitenlandse Zaken natuurlijk zijn collega van Justitie in de nek blaast, die vervolgens op zijn beurt de politie aanspoort om het ze vooral niet te lastig te maken, terwijl het voor de politie evenzo goed natuurlijk wel stuk voor stuk potentiële verdachten zijn. Gevoelig, gevoelig, oh jee, oh jee, wat gevoelig!’

‘De gasten kwamen inderdaad vanuit alle hoeken van de wereld en ze zijn inderdaad allemaal nog diezelfde dag weer naar huis vertrokken. De politie schijnt ze nog wel te hebben gehoord, maar ze hebben ze vervolgens laten gaan in ruil voor de toezegging dat ze beschikbaar zouden blijven voor het onderzoek. Maar ja, krijg ze hier dan nog maar eens terug, nietwaar’, bevestigde Irma. ‘Dat was dus misschien niet zo slim van de politie, maar daar staat tegenover dat ze er van overtuigd waren dat ze de dader kenden, die jongen dus, al was het maar omdat hij van de aardbodem verdwenen leek, wat best ook heel erg verdacht is, zeg nou zelf. Bovendien zijn er getuigen die hebben gezien of gehoord dat hij ruzie maakte met Richard Groot-Brugginck. Kortom: hij had een motief en hij had de gelegenheid en hij is er vandoor. Conclusie: Hij is de dader! Niks complot. Een ordinair uit de hand gelopen conflict met dodelijke afloop.’

Ik keek haar vragend aan. ‘Daar lijkt het op, maar waar is hij dan gebleven? Niemand verdwijnt zomaar spoorloos. Als iemand na meer dan tien jaar nog steeds niet is gevonden, terwijl er driftig naar

hem wordt gezocht, dan heeft hij zich ofwel onwaarschijnlijk goed weten te verbergen of hij is dood. De vraag is dus eigenlijk: hoe heeft hij kunnen ontsnappen en waar is het lijk?’

‘Misschien is hij door een UFO ontvoerd. Vergeet die mogelijkheid niet!’ Wat natuurlijk een belachelijke suggestie was.

‘Quatsch, dat geloof je zelf niet.’ Ik schrok van mijn eigen reactie. ‘Oh kut! Je bent weer eens aan het manipuleren. Ik vermoedde al zoiets. Je probeert me een toekomst in de science fiction te ontzeggen. Ik heb je door.’ Ik keek haar streng aan. ‘En je krijgt je zin, althans deze ene keer.’ Grijnzend liet ik me achterover zakken. ‘Die UFO’s kunnen nog wel even wachten. Ik ga naar Twente. Ik zie mogelijkheden, fantastische mogelijkheden.’

Irma was tevreden. ‘Toe maar, je hebt nu al besloten om er gelijk ook maar naar toe te gaan? Voor wat achtergronden en details, neem ik aan?’

‘Tuurlijk. Ik wil dat landgoed zien waar het is gebeurd, ik wil mensen spreken die er bij zijn geweest en ik moet zoeken naar mogelijke oplossingen voor het raadsel. Het moet geloofwaardig zijn. Dit keer geen SF. Het wordt een literaire thriller. Ik zie de Gouden Strop al hangen.’

‘Toe maar. Een thriller en dan nog meteen literair ook. Ambitieuze hoor, hoewel ze tegenwoordig natuurlijk elke thriller literair noemen. Ik zou zeggen: Ga nou eerst maar eens gewoon aan de slag.’

‘Ik ben al begonnen. Ik denk na.’

‘Dat is zonder meer vooruitgang’, knikte Irma en ze keek afwachtend. ‘En waar leidt dat denken toe?’

‘Dat leidt bijvoorbeeld tot de vraag hoe ik voorkom dat ik een boek over specifiek deze zaak ga schrijven in plaats van een thriller. Ik ben tenslotte niet zomaar een ordinaire misdaadverslaggever, ik ben een roman-schrijver!’ Ik ging in gedachten het krantenartikel nog eens na. ‘Ik kan bijna alle ingrediënten van dit geval wel gebruiken en ik maak me sterk dat als ik de personages wat beter onder de loep neem, dat ik die ook prima kan gebruiken, misschien met wat extra aankleding, maar toch. En wat de ontknoping betreft, ook die zit al in deze zaak. Ik hoef alleen maar een oplossing te vinden voor het probleem van de verdwenen vader.’ Toch voelde ik enige twijfel. ‘Of wordt het op die manier toch teveel non-fictie? Wat denk je?’

‘Nou ja, als jij de werkelijkheid beschrijft zoals die jou het beste uitkomt zou ik het wel degelijk ordinaire fictie noemen. Zelfs als je in jouw boek volledig aan de feiten houdt, dan nog zal de uiteindelijke oplossing vanuit jouw eigen creatieve brein moeten komen en die oplossing zal niets met de werkelijkheid te maken hebben, want ik neem niet aan dat je de illusie hebt dat jij deze puzzel werkelijk kunt kraken. Je kunt hooguit je eigen oplossing vinden. Fictie dus.’

Ik knikte, nog steeds nadenkend. ‘Misschien heb je gelijk, al zal ik mezelf wel degelijk moeten bedwingen om de zaak niet werkelijk op te lossen.’

‘Zoals gezegd, maak je geen illusies. Meer en betere mensen hebben zich langdurig met deze kwestie bezig gehouden. Zonder resultaat. Bovendien is het al 10 jaar geleden. Vindt dan nog maar eens wat nieuws. En nu wil ik koffie’, sloot Irma de discussie.

3

De stacaravan stond op een camping vlakbij Oldenzaal. Het was een uitgeleefd ding, groen van de alg-aanslag, maar hij bood wel alles wat ik nodig dacht te hebben: een bed, een badkamer, een keukentje, een redelijk werkende kachel en een tafel om aan te schrijven. Na een kwartiertje stevig onderhandelen met de campingeigenaar, ene Berend, kwamen we tot een huurprijs die me passend leek voor de staat waarin de caravan verkeerde en, nog belangrijker, passend ook bij mijn bankrekening.

Voor het vervoer beschikte ik over een fiets, want meer had ik niet nodig, de stad was om de hoek en de plaats delict lag op slechts enkele kilometers afstand. Perfect.

Irma was minder enthousiast. Ze meende dat de caravan hooguit geschikt was als biertent voor een stel drankzuchtige jongeren. ‘Houd vooral de ramen open, misschien dat die schimmellucht dan verdwijnt en onthoud dat je er thuis pas weer in komt als je eerst een douche hebt genomen anders denken de burens dat ik met een zwerver samenwoon’, had ze me nog gewaarschuwd voor ze vertrok.

Maar *zij* zat door de week in Utrecht, dus *zij* zou er geen last van hebben. Het was *mijn* probleem. *Ik* moest hier wonen en *ik* zou mijn tijd hier in eenzaamheid moeten slijten. Maar gelukkig had ik genoeg te doen. Ik had zelfs al een soort plan de campagne. Zo zou ik me eerst en vooral richten op het verzamelen van de nodige informatie over wat er nou eigenlijk precies was gebeurd op zaterdag 20 oktober 2007, de dag van de moord. Wie waren er allemaal aanwezig geweest? Wie was die verdwenen jongen? Hoe had hij überhaupt binnen weten te dringen in dat landhuis als het werkelijk zo goed werd bewaakt? Dat soort dingen. En als het enigszins mogelijk was wilde ik proberen om ter plekke op het landgoed “De Erve Groot-Brugginck” rond te kijken en het huis zelf te bezoeken. Ik had er zin in.

De eerste bewijzen van het verval waarin mijn caravan zich bevond, deden zich die middag al gelden: de kachel deed het niet en na de kookplaat te hebben gecheckt was het duidelijk dat er geen gastoevoer was. Ik haalde Berend er bij, die de diagnose bevestigde: geen gas. Maar niet getreurd, mijn directe buurman fungeerde op de camping als een soort klusjesman en hij zou hem vragen even langs te komen.

Ik keek door mijn raam naar de buurcaravan die op hooguit dertig meter van de mijne stond. Hij zat ingebouwd in een houten constructie bestaande uit een dak en een overdekte veranda met rondom rode geraniums. Een vaste bewoner, concludeerde ik.

De eerste avond in mijn caravan gebruikte ik om na te denken over de vraag wie me van de benodigde informatie kon voorzien. De politie was natuurlijk een voor de hand liggende bron, maar daar stapte je misschien niet zomaar binnen met het verzoek of je even in het archief mocht kijken, het was tenslotte een nog lopende kwestie. Dan was er de krant, in dit geval de Nieuwe Twentse. Daarin zouden ongetwijfeld de nodige stukken over de zaak zijn verschenen en waarschijnlijk zouden ze er ook geen probleem mee hebben om mij in hun archieven te laten snuffelen, niet alleen voor de kranten van die tijd, maar vooral ook voor wat ze er verder over hadden verzameld. Dat laatste leek me het meest interessant. Misschien was het geen gek idee om me door mijn vader bij de hoofdredacteur te laten introduceren. Altijd bij de top beginnen had hij me ooit voorgehouden en hij wist waar hij over sprak. Met zijn status als mediatycoon, talkshowhost en eigenaar van het bekende bureau voor onderzoeksjournalistiek waar Irma voor werkte, zou hij zeker wel gehoor vinden bij de hoofdredacteur.

Ik belde hem op en tot mijn grote verbazing ging hij er zonder slag of stoot mee akkoord. Irma had hem al geïnformeerd over mijn plan om een boek over de moord te schrijven. Hij zei dat hij het zou regelen en dat hij de baas van de Nieuwe Twentse direct de volgende ochtend zou bellen. Tevreden streepte ik dit punt van mijn lijstje af.

De volgende vraag was hoe ik op het landgoed “De Erve Groot-Brugginck’ binnen kon komen. Ze zouden me ongetwijfeld niet zonder meer gastvrij ontvangen. Ik was tenslotte een “nobody” voor

die mensen. Even overwoog ik of ik ook hiervoor mijn vader zou kunnen gebruiken, hij verkeerde nog wel eens in dat soort kringen, maar ik wist dat hem dat te ver zou gaan, net zo min als hij er mee akkoord zou gaan dat ik me als één van zijn journalisten zou voordoen, een mogelijkheid die ook even bij me boven kwam drijven. Dus hoe kwam ik dan binnen? Nou, schoot het door me heen, bijvoorbeeld door me te laten uitnodigen. Wat als ik de familie zover wist te krijgen? Ik moest dan wel op de een of andere manier hun aandacht zien te trekken. Maar hoe? Ik had nog geen idee.

4

De volgende ochtend kreeg ik al vroeg een e-mail van mijn vader met de mededeling dat hij had gedaan wat ik van hem had gevraagd en dat ik de hoofdredacteur 'ene Bonthuis' kon bellen voor een afspraak. Dus belde ik meteen de Nieuwe Twentse en werd zonder problemen doorverbonden. Meneer Bonthuis was uiterst vriendelijk en stelde me voor om tussen de middag langs te komen, dan konden we misschien samen de lunch gebruiken. De invloed van mijn vader was onmetelijk, zoveel was duidelijk.

De krant zetelde in Enschede en dat was me iets te ver om te fietsen, dus nam ik de bus, die me keurig op steenworp afstand van de redactiebuuren bracht, waar ik direct werd doorgeleid naar het kantoor van de heer Bonthuis, die me met een brede lach en een uitgestoken hand ontving en me plaats liet nemen in het gemakkelijke zitje in een hoek van de ruime kamer. De hoofdredacteur was jonger dan ik me had voorgesteld. Ik schatte hem niet ouder dan veertig.

'Uw vader vertelde waar u mee bezig bent. Interessante zaak. En om dat meteen maar even af te handelen: ja, natuurlijk kunt u van onze archieven gebruik maken. Ik heb de mensen in kwestie al over u geïnformeerd. Zelf weet ik er helaas niet zoveel van, want het is van voor mijn tijd, maar ik heb de vrijheid genomen om Erica van Hulst te vragen zo meteen bij onze lunch aan te schuiven. Zij is de opvolgster van Bob Verheijen die destijds de verslaglegging rond de moord heeft gedaan. Zij heeft dit onderwerp van hem overgenomen, want zoals u ongetwijfeld weet is de zaak nog niet gesloten.'

Ik zei dat ik dat heel attent van hem vond en dat ik me er op verheugde om kennis met haar te maken, niet wetend dat dat bepaald niet wederzijds zou blijken te zijn.

We zaten in een lunchroom om de hoek, waar meer medewerkers van de krant hun middagpauze doorbrachten. 'Daar is ze al', zei Bonthuis toen de deur openging. Ik keek op en hield ongewild even

mijn adem in. Ze was dan ook een bijzonder opvallende verschijning. Bijna nonchalant, met een hand in de zak van haar spijkerbroek en een jasje over haar schouder, laveerde ze tussen de tafeltjes naar ons toe. Ze stelde zich aan me voor met een blik alsof het haar niet zonder meer zinde wat ze zag, wat me nog iets onzekerder maakte dan ik inmiddels al was. Ik vroeg me af of er iets met mijn kleren niet in orde was of met mijn haar misschien. Onwillekeurig streek ik er even met mijn hand doorheen. Ik stond op om me voor te stellen. ‘Marcel Blanchard,’ zei ik met een lichte buiging.

‘Ik heb gehoord dat de grote Trelbach himself heeft gebeld’, zei ze, waarmee haar afstandelijke houding in ieder geval ten dele werd verklaard; ze hield dus niet van kruiwagens. Het voelde als een opluchting, als dat tenminste alles was wat haar dwarszat.

Ik grijnsde naar haar. ‘Het is op zich geen onverdeeld genoegen om zijn zoon te zijn, maar soms is het wel handig, al ben ik er van overtuigd dat jullie me ook wel zouden hebben willen helpen zonder mijn medewerking. Zo gaat het hooguit wat sneller. Toch?’

‘Zeker’, haastte Bonthuis zich te zeggen, ‘u was hier sowieso welkom geweest. We werken wel vaker mee aan historisch onderzoek. Moet ik het trouwens zo zien? Wilt u de zaak Groot-Brugginck reconstrueren?’

‘Dat is inderdaad ongeveer de bedoeling’, zei ik zonder me verder te verklaren.

‘En waarom?’ Erica klonk nog altijd afwerend. Ze was boeiend. Het koste me moeite om mijn ogen van haar af te houden. Haar houding en haar uiterlijk pasten bij elkaar als biddende handen bij de paus. Ze leek op een Parisienne uit de twintiger jaren met haar korte glanzend-zwarte haar dat, bijna als een helm met vooruit stekende punten langs haar wangen stak. Vraag me niet waarom, maar ik wist dat dit soort kapsel een kokosnootbob wordt genoemd en het paste perfect bij haar grote donkere ogen, haar enigszins scherpe neus en haar brede expressieve mond, de lippen rood-gestift. De zwarte coltrui maakte het beeld compleet.

‘Vanwege de UFO’, zei ik om haar een beetje van haar stuk te brengen, maar het was juist Bonthuis die zich daarop bijna in zijn broodje verslikte. Erica van Hulst keek me alleen maar even met grote ogen aan en liet vervolgens een schaterende lach horen,

waarop de mensen om ons heen verbaasd opkeken. Ze kon dus wel degelijk ook lachen, kon ik vaststellen. Het maakte haar nog aantrekkelijker.

‘De UFO?’, zei ze vragend, bijna spottend.

‘Jazeker. Het was de UFO die mijn aandacht trok. Ik kreeg een artikel uit jullie krant onder ogen waarin sprake was van een mogelijke ontvoering door buitenaardse wezens. Dat maakte me nieuwsgierig.’

‘Hebben we het over dezelfde zaak? De moord op Richard Groot-Brugginck?’, wilde Bonthuis weten.

‘Zeker’, zei ik en ik keek Erica verwachtingsvol aan. ‘Jij weet daar ongetwijfeld alles van.’ Het was een achterbakse poging om haar hooghartigheid te slopen. Ze bloosde.

‘Ik heb geen idee waar je het over hebt.’ Het klonk aarzelend alsof ze nog in haar geheugen naar de missing link zat te graven. Precies wat ik wilde. Ik keek de twee tegenover me triomfantelijk aan.

‘Veel mensen in de directe omgeving hebben die dag een groot rond voorwerp in de lucht gezien, een soort ring die zich langzaam voortbewoog. Natuurlijk denkt iedereen dan al snel aan een UFO en toen bekend werd dat de jongen die van de moord werd verdacht nergens meer te vinden was, terwijl de politie het hele terrein hermetisch had afgesloten, was de logische conclusie dat hij door buitenaardse wezens was ontvoerd. Jammer alleen dat het niet echt een UFO was, maar een zogenaamde rookcirkel. Op zich ook een bijzonder fenomeen, absoluut, maar het komt wel vaker voor. Er zijn op het internet foto's van te vinden van over de hele wereld. Je kunt het vergelijken met het blazen van kringetjes, zoals sigarenrokers dat vroeger deden. In dit geval had het met de rookbommen te maken.’

‘Zo te horen weet je er al meer van dan ik. Heb je mij wel nodig?’, snoof Erica.

‘Zeker, want ik heb tot nog toe alleen dit eerste bericht. Van de rest weet ik zo goed als niets.’

‘Ik weet ook niet zo heel veel. Bob Verheijen, onze bijna mythische misdaadverslaggever, was toentertijd nog actief. Hij was eigenlijk de enige die zich daar mee bezighield. En als ik mijn collega's mag geloven mag je dat gerust een understatement noemen. Ze zeggen dat hij geobsedeerd was door die moord.’

‘Ah. En nooit nieuwsgierig geweest waarom hij zo geobsedeerd was?’ Ik bedoelde het niet als een steek onder water, maar zo vatte ze het duidelijk wel op.

‘Wij hebben wel wat anders te doen dan in oude zaken te duiken’, zei ze bits. ‘Natuurlijk is het interessant, er zijn zoveel dingen interessant, maar wij zijn er in de eerste plaats voor het hier en nu.’

‘Zo is het’, suste de hoofdredacteur. ‘Voor ons staat de actualiteit voorop. Het is aan mensen zoals jij om terug te kijken.’

Ik weerstond de verleiding om de discussie over die stelling aan te gaan. Ik liet het lopen.

‘Dat laat onverlet dat Erica daarbij van nut kan zijn, ze weet als geen ander wat er hier in de regio speelt en ze kent iedereen die er hier iets toe doet’, voegde Bonthuis er aan toe. De man was één brok diplomatie.

‘Oh, en heb ik daar dan de tijd voor? Gaat iemand anders mijn werk dan doen?’, zei ze opstandig. Blijkbaar had meneer Bonthuis de wind er niet erg onder op de redactie, hij moest onderhandelen om zijn zin te krijgen. Ik besepte dat mijn vader daar niet over zou piekeren. Meneer Bonthuis was dan ook een stuk aardiger dan mijn vader, al kwam dat nu even niet zo goed uit.

De man aarzelde. ‘Nou ja, misschien kun je het inpassen...’, hij keek haar even terloops aan. ‘Oké, laten we afspreken dat je Marcel de komende week voor de helft van je tijd ondersteunt. Ik houd je wel uit de wind en als je dan nog in de knoop komt met de rest van je werk dan klop je maar bij me aan en dan regelen we wel iets. Misschien loop je nog wel tegen iets aan waar wij ook wat mee kunnen, dan slaan we twee vliegen in één klap. Je vader heeft toegezegd voor eventuele kosten op te zullen draaien. Dus dat geeft wat ruimte.’

‘Hij heeft wat?’, zei ik verbaasd en ook enigszins gepikeerd. ‘Nou ja, daar valt nu niks meer aan te doen, maar ik ben liever niet van hem afhankelijk. En ik zou me waarschijnlijk ook zelf wel kunnen redden in het archief.’

‘Vast wel’, haakte Erica snel in, ‘zullen we dat dan maar afspreken?’

‘Nee, nee, geen sprake van. Ik heb toegezegd dat wij voor ondersteuning zorgen en dan doen we dat dus ook. Mocht het echt zo zijn dat je weinig hebt toe te voegen, dan hoor ik dat wel’, zei

Bonthuis, die zich duidelijk voor het karretje van mijn vader had laten spannen.

‘Het is zoals het is’, zuchtte Erica ‘Ik zal het archief vragen om de spullen tevoorschijn te halen. Als je morgen een beetje vroeg komt kunnen we direct beginnen. Negen uur.’

‘Geen kans zeker dat ik alvast wat stukken mee naar huis kan nemen?’, probeerde ik voorzichtig, maar tegenover me schudden de hoofden van de heer Bonthuis en Erica van Hulst volledig synchroon.

De eenheid binnen de redactie was hersteld.

Er restte nog een flink deel van de middag en ik had weinig zin om die tijd in de oude caravan door te brengen. Dus reisde ik terug naar Oldenzaal, kocht mezelf een gedetailleerde kaart van de omgeving en ging op stap naar ‘De Erve Groot-Brugginck’.

Het was niet ver. Ik stond binnen de kortste keren in een dicht bos dat tot mijn verrassing naadloos op de stadsbebouwing aansloot. Even later had ik ook het lawaai van het autoverkeer achter me gelaten en werd ik omringd door een ongekende rust. Voor me lag een klinkerweggetje dat volgens de kaart naar het landhuis moest leiden. En inderdaad, het eindigde bij een zwart toegangshek waarin in gouden letters ‘Erve Groot-Brugginck’ was gesmeed. Daarachter begon een laan met bomen waartussen in de verte een witte massa schemerde, ongetwijfeld het landhuis waar de moord was gepleegd. Daar waar ik stond hadden de actievoerders, de politie en en de pers zich destijds bevonden. Nu heerste er slechts pure stilte en was er geen enkele beweging te bespeuren, nergens. Ik voelde aan het hek en was niet verrast dat het op slot was. Op één van de pilaren van het hek zat een koperen bel. Even had ik de neiging om er op te drukken, maar ik zag er direct ook weer vanaf, al was het maar omdat ik geen idee had wat ik zou moeten zeggen als er iemand zou reageren.

Vervolgens keek ik naar de haag die het landgoed afbakende. Hij was hooguit een meter hoog en dus bepaald niet onneembaar. Het zou de gemiddelde wandelaar tegenhouden, maar iedereen die dat wilde zou er gemakkelijk overheen komen, constateerde ik. De vraag was alleen hoever die iemand daarna nog zou komen, want er waren camera’s. Alleen al langs de oprijlaan zag ik er twee hangen.

Mogelijk waren er ook honden. Waarschijnlijk het dus toch minder eenvoudig om hier binnen te komen dan ik een moment had gedacht. Ik weerstond de verleiding om het uit te proberen. In plaats daarvan volgde ik het pad langs de haag en liep zo het hele terrein rond. Ook dat leverde weinig nieuwe informatie op, al gaf het me wel een idee van de omvang. Ik had een kleine drie kwartier nodig voor mijn wandeling, een afstand van naar schatting vier kilometer, zeg maar een kilometer in het kwadraat, oftewel 100 hectare. Het geheel was dus redelijk imposant, maar aan de andere kant toch ook weer niet echt van een omvang zoals je die bij een miljardair zou verwachten. Het zou me dan ook niet verbazen als dit slechts één van de huizen van de Groot-Bruggincks zou blijken te zijn, niet meer dan een zomerverblijf of zo.

Ik liep terug naar de camping, tevreden over deze eerste dag.

Op de deur van mijn stacaravan hing een briefje: 'Ik ben thuis, Govert.' Dat moest van de klusjesman zijn. Berend had dus gedaan wat hij had beloofd. En gelukkig ook maar, want onderweg had ik boodschappen gedaan en ik had een maaltijd te koken. Gas leek me daarvoor wel handig. Meteen maar werk van maken dus.

Even later stond ik onder de overkapping voor de caravan van de burens. Op mijn kloppen verscheen een ielige man die op het eerste gezicht een hemd met lange mouwen aan had, wat bij nader inzien tatoeages bleken te zijn die zijn armen van schouders tot polsen bedekten. Ik moest even slikken, ik heb het nou eenmaal niet zo op tatoeages en zeker niet op mensen die ze zo rijkelijk laten zetten. Zijn lange sluike haar en zijn ongeschoren gezicht maakten het er niet beter op. En op basis van mijn gebruikelijke vooroordelen sloot ik drank- en/of druggebruik niet uit. De term asociaal kwam in mij op. Ik stak desondanks mijn hand uit.

Hij drukte hem krachtiger dan ik had verwacht en we stelden ons aan elkaar voor, waarna hij de deur uitnodigend voor me openhield. Aarzelend stapte ik naar binnen en herkende de inrichting die me herinnerde aan die van de woonwagengedwongen die ik ooit tijdens mijn studie sociologie had bezocht: een overbemeten bankstel, een overbemeten tv en een overbemeten vrouw met een blozend gezicht, een bloemetjes-tent-jurk, roze crocs en ook, net als haar man, rijkbetoeëerde armen. Alles ter bevestiging van mijn schandalige vooroordelen. Ze bood me een stralende lach en drukte

mijn hand met een kracht die niet voor die van Govert onderdeed. ‘Hennie’, zei ze. ‘Leuk dat we weer eens burens hebben. Geen hond wil daar langer dan een week wonen. De vorige is alweer dik een jaar geleden vertrokken. Die had nog weleens een feestje, maar nu gebeurt er hier geen bal meer.’

‘Waardeloze caravan’, zei Govert, wat vooral een verklaring leek te moeten zijn voor het verdwijnen van de vorige bewoner. ‘Ik weet niet wat je er voor betaalt, maar het is teveel’.

Ik mompelde dat dat wel meeviel en dat het maar tijdelijk was.

‘Oh, jammer, hoe lang blijf je dan?’ vroeg zijn vrouw, die een beetje gezelschap wel prettig leek te vinden.

Ik overwoog dat ik maar beter een beetje afstand kon houden tot dit duo. ‘Tot ik klaar ben, ik denk een maand. Hooguit.’ Hopelijk vonden zij dat ook te kort om innige sociale contacten aan te gaan.

‘Vakantie?’, vroeg Govert quasi nonchalant.

Daar had je het al. Ze waren nieuwsgierig, wilden dingen van me weten en voor je het wist gingen ze zich met je bemoeien. Ik aarzelde. ‘Nee, ik heb hier het een en ander te doen.’

Ze bleven me afwachtend aankijken. Wat nu? ‘Ik wil wat dingen uitzoeken voor een verhaal waar ik mee bezig ben’, probeerde ik ter verduidelijking.

‘Verhaal? Werk je voor een krant? Ben je zo’n journalist?’, bleef hij vissen.

‘Nee, ik werk voor mezelf. Het moet een boek worden’, zei ik met tegenzin, bang dat alles wat ze over mij te weten kwamen op een of andere manier tot meer contact zou leiden. Maar ik zat al in zijn fuik.

‘Biertje?’, vroeg hij en liep al naar de koelkast en het stond al voor mijn neus voor ik de gelegenheid had om te weigeren. Hij gebaarde dat ik moest gaan zitten.

‘Schrijver, hè..., dat verdient zeker niet al te best, toch...? Hoef je mij niet te vertellen, ik koop nooit een boek en ik ken ook niemand die dat wel doet. Zit geen handel in, hè. Komt door de televisie. Je kunt beter voor de televisie gaan werken. Kun je ook een betere stacaravan nemen. Ha!’ zei hij schamper en hief zijn flesje om daar op te klinken. Ik had geen keus, dus tikte ik tegen de zijne en daarna ook tegen die van Hennie en ik besefte dat hij waarschijnlijk nog gelijk had ook.

‘Jammer dan, het is het enige waar ik een beetje goed in ben, dus dat wordt hem niet. Maar ik kan er van leven. Ik heb er meestal nog wel wat klusjes bij, tekstjes schrijven voor bedrijven en zo. Ik ga er dus toch nog maar even mee door. Als het echt niet meer wil, laat ik me wel omscholen tot klusjesman’, grapte ik en besepte meteen dat het misschien ook wel als een sneer kon worden opgevat. Hij begreep de hint in ieder geval wel en Hennie ook.

‘Ik woon in ieder geval beter dan jij’, zei hij met een zelfvoldane grijns. ‘En wie zegt dat ik een klusjesman ben. Oké, ik doe weleens wat voor Berend, maar daarom ben ik nog geen klusjesman. Ik doe alleen dingen waar ik zin in heb en meestal doe ik niks. Bevalt prima.’

‘Govert is meer een handelaar’, zei Hennie.

‘Inkoop, verkoop’, bevestigde hij knikkend als een hondje op een dashboard. ‘Als je wat nodig hebt moet je het maar zeggen. Heb je al een tv?’

Ik schudde mijn hoofd. ‘Is maar voor hooguit een maandje.’

‘Ik kan er wel eentje voor je versieren, voor een klein prijsje. Schoteltje erbij en klaar ben je.’

‘Nee, niet echt nodig, dus maar beter van niet. Zullen we eens naar het gas kijken?’ Een goed moment om hier weg te komen, leek me.

‘Hij is best wel handig, hoor, zul je wel zien’, zei Hennie alsof ze het idee had dat ze mij daar nog van moest overtuigen, wat ook zo was.

Maar mijn terughoudendheid bleek onterecht. Het kostte Govert nog geen vijf minuten om het probleem te verhelpen en zowel de kachel als de kookplaat functioneerden nu weer prima.

5

Ik sliep slecht. De muffe geur van het caravaninterieur wilde maar niet wennen en begon me steeds meer tegen te staan. Pas tegen de ochtend viel ik alsnog in slaap. Het alarm van mijn smartphone wekte me een kwartier voor ik in Enschede had moeten zijn. Dat was een slecht begin, besefte ik. Ik belde de redactie en vroeg de telefoniste Erica te zeggen dat ik iets later zou zijn. Het leek me geen goed idee om haar zelf aan de telefoon te vragen.

Voor de zekerheid sloeg ik mijn ontbijt over en haastte me naar het busstation. Binnen het uur stond ik al op de redactie en trof haar in een klein vergaderkamertje dat bijna geheel in beslag werd genomen door een witte tafel en vier stoelen. De wand naar de gang was van glas. Ze zag me niet, omdat ze met de armen over elkaar voor de grote ramen aan de andere zijde naar buiten stond te staren. Ze droeg dezelfde zwart-leren broek als gisteren, met dezelfde halfhoge zwarte puntige schoenen en met een even zwarte coltrui daarboven. Haar slanke figuur werd door al deze zwartheid onnodig benadrukt, vond ik. Onwillekeurig bleef ik staan en ik nam haar nog eens goed op. Ze was mooi en boeiend, stelde ik opnieuw vast, en waarschijnlijk ook bijzonder pissig dat ik zo laat was. Naast me stond een koffieautomaat. Misschien was het een goed idee om een kopje koffie voor haar mee te nemen.

Zodra ik binnenkwam draaide ze zich naar me om, gaf een knikje, en ging zwijgend aan de tafel zitten. Zelfs een bedankje voor de koffie kon er niet af.

Ik keek naar de vier dozen die naast haar op de grond stonden. Eén ervan was geopend. Op tafel lag een aantal mappen.

‘Ook een goede morgen’, zei ik nadrukkelijk ‘Ziet er veelbelovend uit. Is het interessant?’ Ik ging tegenover haar zitten en trok een van de mappen naar me toe.

Ze keek me niet aan en haalde nonchalant haar schouders op. ‘Het gewone spul: de artikelen die in de Nieuwe Twentse zijn verschenen, de artikelen die in andere kranten hebben gestaan, de

aantekeningen van Bob, foto's en wat achtergrondmateriaal over De Erve Groot-Brugginck en over de familie. Dat soort dingen.'

Ik knikte. Het was wat ik had verwacht. Er zat niet veel anders op dan het gewoon maar door te spitten en aantekeningen te maken. Misschien dat ik wat kopieën kon maken of desnoods wat fotootjes met mijn smartphone, want ik zou vast geen toestemming krijgen om iets mee naar huis te nemen; ik had het duidelijk flink verpest bij haar. Er hing een enigszins gespannen sfeer in de kamer. Ik besloot te doen of ik het niet merkte.

'Oké. Wat denk je, zullen we eerst eens proberen te reconstrueren wat er zich die dag feitelijk heeft afgespeeld? Dan kunnen we vervolgens kijken wat er daarna is gebeurd', stelde ik voor, terwijl ik een voorzichtig slokje van de hete koffie nam en hoopte dat ze een beetje zou ontdoeien.

Gelukkig bleef ze zich professioneel gedragen. 'Als je een overzicht wilt, dan moet je dit artikel hebben. Het is helaas niet van ons. Het is een week na de moord in de Volkskrant verschenen en het somt alles nog eens precies op', zei ze nog steeds zonder me aan te kijken. Ze schoof een uitgeknipt krantenartikel over de tafel naar me toe dat ik met een beetje overdreven vriendelijk knikje aannam.

Automatisch gleden mijn ogen naar het hoofd van Richard Groot-Brugginck op de foto onderaan het artikel. Het zag er imposant uit: een autoritaire kop, emotieloos en zelfvoldaan. Deze man duldde geen tegenspraak, was wat ik zag. Ik moest even glimlachen om mijn eigen psycho-analytische nonsens, beseffend dat zo'n plaatje natuurlijk helemaal niks zei. Misschien was hij in werkelijkheid een karakterloze dweil geweest, al leek me dat hoogst onwaarschijnlijk.

Een grote foto van het landhuis, vanuit de lucht genomen, was de echte blikvanger van het artikel. Ik was er blij mee, want het leverde me bijzonder nuttige informatie. Nu zag ik wat ik ter plekke niet had kunnen zien, met name de omvang ervan en de ligging. Dit was dus de locatie waar het drama had plaatsgevonden. Het huis was veel groter dan ik had ingeschat. Het had een breed front en twee naar achter stekende vleugels, alles stralend wit. Aan de voorzijde lag een groot, half rond terras, dat via twee bombastische trappen vanuit de tuin te bereiken was. Het werd omlijst door een barokke stenen balustrade met een eveneens barokke fontein in het midden. Voor het huis was een verhoogd bordes aangebracht met een

schitterende deurpartij onder een overkapping die tevens dienst deed als balkon voor de ruimte daarboven, steunend op twee klassieke pilaren. Hier had de grote man gestaan. *Met het plebs aan zijn voeten*, moest ik onwillekeurig denken.

Het geheel was pure kitsch en vooral bedoeld om indruk te maken. Maar ondanks alle valse opsmuk straalde het gebouw wel degelijk een zekere grandeur uit.

'Leuk optrekje', zei ik, terwijl ik het artikel begon te lezen, me ervan bewust dat Erica me ondertussen zat op te nemen.

Moord op Richard Groot-Brugginck blijft raadsel, kopte het artikel. Ik las het aandachtig door. Het was een bijna chronologische opsomming van de gebeurtenissen van die dag, plus van dat wat er aan vooraf ging en in beperkte mate van dat wat er daarna gebeurde. 'Heb je het?', vroeg ze toen ze merkte dat ik aan het einde van het artikel was gekomen.

Ik antwoordde niet direct, want ik dacht nog na over wat ik zojuist had gelezen. Ik stond op en liep naar het raam dat uitkeek op het verkeer in de binnenstad van Enschede.

'Ik heb nooit geweten dat we in Nederland mensen hebben die zo stinkend rijk zijn als die Richard Groot-Brugginck. Hoe ze het precies berekenen mag Joost weten, maar een geschat vermogen van 10 miljard is toch hoe dan ook gigantisch. En ik durf te wedden dat hij dat niet bij elkaar heeft gesprokkeld door de vriendelijke jongen uit te hangen. Het kan niet anders of hij heeft onderweg flink wat vijanden gemaakt, mensen die zich door hem belazerd voelen, door hem te gronde zijn gegaan, hem iets schuldig zijn, weet ik wat. Allemaal potentiële vijanden. En dan loeren er langs de weg natuurlijk ook altijd nog de nodige struikrovers die het op jouw geld hebben voorzien, lieden zonder al te veel scrupules. Hij moet haast wel voortdurend angstig over zijn schouder hebben gekeken.' Ik keek haar aan. 'En is het dan niet verdomde lullig dat je uiteindelijk wordt vermoord door een jochie dat boos is, omdat je op vogeltjes schiet?'

Ze haalde haar schouders op. 'Wat heet lullig? Het is pas lullig als er – wat zullen we zeggen – een boom op je hoofd valt. Dat is toeval, dat is een kwestie van pech hebben, dat kan iedereen overkomen, ook miljardairs. Moord is nooit lullig.'

‘Je hebt gelijk. En moord is in ieder geval geen kwestie van toeval. Moord is per definitie moedwillig, hoe lullig de reden ook mag zijn.’ Ze staaarde in haar koffiebekertje. ‘Maar het hoeft natuurlijk niet *per se* moord te zijn geweest. Misschien was het niet meer dan doodslag. Het kan een spontane actie zijn geweest, zonder voorbedachte rade. Je kunt zelfs niet uitsluiten dat er per ongeluk is geschoten. Dat lijkt me in dit geval zelfs het meest waarschijnlijke scenario. Kijk maar eens naar de feiten. Laten we het hele gebeuren eens proberen te reconstrueren.’ Ze dacht met me mee en dat deed me genoegen, het was een stap in de goede richting.

‘Prima. Helemaal van begin af aan. Eerst maar eens even wat er aan de moord vooraf ging.’ Ik kwam weer tegenover haar zitten. ‘Er bestaat dus zoiets als The Harmony Foundation, een club van precies 10 superrijken van over de hele wereld die allemaal een miljard in een fonds hebben gestort waarmee ze goede dingen voor de mensheid zeggen te doen en dan met name voor mensen in de derde wereld’, stelde ik om te beginnen vast.

‘Zo te horen twijfel je aan die goede bedoelingen’, interrumpeerde ze en ineens was er die associatie. ‘Verdomd!’ Ze keek me onzeker aan, vooral toen ik vervolgens in lachen uitbarstte. Ik zag haar blik en besepte dat ik me maar beter even kon verklaren.

‘Sorry dat ik even moet lachen, want toevallig had mijn vriendin, die heel toevallig ook journaliste is, net als jij – een heleboel toevalligheid dus –, nou ja hoe het ook zij, zij had deze week een interview met Bill Gates. En onze Bill heeft een stichting die sterk doet denken aan deze Harmony Foundation. Ik had met haar een discussie over de intenties van Bill en die andere miljardairs die kapitaal in die stichting stoppen. Ze geven het geld niet aan de overheid of aan een al bestaande NGO, nee, ze willen zelf het beheer doen en dus ook zelf bepalen waar het geld naartoe gaat. Ik vind dat verdacht, want veel geld is veel macht en zonder een degelijke controle leidt veel macht meestal tot misbruik van macht. Maar goed, dat is tot op heden in het geval van Gates nog niet aangetoond, dus laten we dat ook maar snel weer vergeten. Ik ben nou eenmaal een cynicus.’

Het ontging me niet dat Erica even haar wenkbrauwen fronste toen ik Irma ter sprake bracht.

‘Dat is ook volstrekt irrelevant, lijkt me. The Harmony Foundation heeft een uitstekende reputatie en strekt de tien leden tot eer, heb ik altijd begrepen’, zei ze aarzelend.

Ik stond op het punt om nogmaals mijn rekensommetje over de betrekkelijkheid van de goedgeefdsheid van miljardairs op tafel te leggen, maar realiseerde me dat we daar niet veel mee opschoten.

‘Strekt ze tot eer...’, herhaalde ik haar woorden. ‘Wat een heerlijk ouderwetse uitdrukking. Maar goed, we hebben dus tien rijke mensen die één keer per jaar bijeen komen om het werk van de stichting te evalueren en het beleid voor het komende jaar te bespreken. Daarnaast is het een ordinair feestje waar je wat leuke dingen omheen organiseert. Groot-Brugginck is de gastheer en hij denkt dat de anderen het wel leuk zullen vinden om wat beesten dood te schieten. Maar het moet natuurlijk niet al te moeilijk worden en zeker niet al te inspannend, dus zal er geschoten worden vanaf het terras. En ze hoeven de beesten ook niet zelf op te zoeken, nee, die worden op een presenteerblaadje aangeboden, ze komen recht op hen toegerend, een heuse drijfjacht, een pleziertje waar het koninklijk huis ook zo dol op is.’

Erica knikte instemmend. ‘Maar ik begrijp dat de drijfjacht sinds enkele jaren verboden is, dus dat was een probleem’, zei ze.

‘Zou je zeggen, maar blijkbaar was het dat niet echt, want als je maar rijk genoeg bent, dan komt die vergunning er wel. Als je genoeg vriendjes in het circuit hebt, dan kan er altijd wel een uitzondering worden gemaakt, bijvoorbeeld onder het motto dat het een jacht op eigen terrein is of dat het een uitzonderlijke gelegenheid betreft met mensen die heel nuttig kunnen zijn voor onze economie, voor de wereldvrede, whatever...’ Ik snoof even laatdunkend. ‘Maar de autoriteiten beseften dat er voor de zekerheid toch maar beter niet teveel ruchtbaarheid aan deze uitzondering moest worden gegeven, want voor je het weet begint het gepeupel over klassenjustitie en dat soort malligheid te roepen.’

‘Inderdaad’, vulde Erica aan. ‘Maar dan, hoe houd je zoiets geheim? Je hebt toch een flink aantal mensen nodig om een en ander te organiseren. Neem alleen al de drijvers. Daar heb je er behoorlijk wat van nodig en die komen natuurlijk uit de directe omgeving en die praten er vast wel over met vrienden en familie. Dus hoezo geheimhouding? Ze weten het misschien een tijdje stil te houden,

maar uiteindelijk komt het natuurlijk toch naar buiten en dan heb je de poppen dus aan het dansen. Acties kunnen niet uitblijven, vooral van de zijde van de dierenactivisten. Maar die zijn te laat om de vergunning nog aan te kunnen vechten en dus kunnen ze alleen nog proberen de jacht zelf te dwarsbomen.’ Ze zat er nu helemaal in.

‘Maar daarvoor zouden ze natuurlijk de kans niet krijgen en dat wisten ze zelf ook wel.’ vulde ik aan ‘De autoriteiten zouden nooit toestaan dat de chique meute van The Foundation door wie of wat dan ook werd belaagd, sterker nog, ze stelden alles in het werk om er voor te zorgen dat dat elitaire groepje op het landgoed zo min mogelijk van de opstand van het gepeupel zou merken. Er werden politie-eenheden ingezet die het landgoed hermetisch afsloten. Maar liefst 200 man, alsof het een risicowedstrijd in de eredivisie betrof. Het is altijd hetzelfde, arrogante autoriteiten die denken dat alles beheersbaar is als je er maar genoeg domme macht tegenaan gooit. Maar domme macht wil nog wel eens weerloos staan tegenover slimheid en in dit geval waren de actievoerders een stuk slimmer dan de autoriteiten. Ze deden iets waar die niet op hadden gerekend. Ze infiltrerden in The Foundation. Een jongeman van 16 jaar nota bene... Hoe heet hij ook al weer?’

‘Hugo Comello.’

‘Ja, Hugo Comello. Het feit dat hij een van de dierenactivisten was staat niet ter discussie, als ik het goed heb begrepen. Hij had blijkbaar iets met de dochter van Groot-Brugginck en zij zorgde er voor dat hij werd uitgenodigd om bij de feestelijkheden aanwezig te zijn. Hij logeerde zelfs op het landgoed. En samen slaagden ze er in om een serie rookbommen in die gigantische vazen rond het terras te plaatsen en in die wanstaltige fontein. Het plan was om die allemaal tegelijk tot ontploffing te brengen, precies op het moment dat de beesten vanuit het bos op het gezelschap af kwamen rennen. Het idee was dat de rook de jagers daardoor het zicht zou ontnemen. Goed plan, niks mis mee’, meende ik.

‘Ik vond het inderdaad ook wel een prima actie. Geen geweld, absoluut ludiek en bijzonder effectief’, knikte Erica. En dat deed me genoegen. Ze leek te ontdoien.

‘Het plan was goed, maar het ging toch nog bijna mis, omdat onze Hugo het niet kon laten om ruzie te maken met de vader van zijn vriendinnetje. Iedereen heeft het gehoord. Geen twijfel over: er was